

โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ กรมวิชาการเกษตร ปีงบประมาณ 2562

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชโดยใช้สารชีวอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมี

ศิริพร หัสสร้างสี ฉัตรสุดา เชิงอักษร พัทธราภรณ์ สีสากิรัมย์กุล สุทธิณี ลิขิตตระกูลรุ่ง
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1

พื้นที่ อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ มีลักษณะเป็นพื้นที่สูง ประชาชนส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นแหล่งปลูกพืชผักที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการปลูกผักหลากหลายชนิด เช่น ผักตระกูลกะหล่ำ ผักชี มะเขือเทศ และผักเมืองหนาว เกษตรกรมีความสนใจในการส่งผลผลิตสู่พื้นที่อื่น และมีเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร ผู้รวบรวมผลผลิต และผู้บริโภค ประกอบกับผู้นำชุมชนมีการจัดตั้งแหล่งรวบรวมผลผลิต และคัดมาตรฐานผลผลิต เพื่อส่งขายตลาดไท ห้างสรรพสินค้า รวมทั้งส่งออกต่างประเทศ

1. กิจกรรมอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

สวพ.1 ได้จัดฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ หลักสูตร “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชโดยใช้สารชีวอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมี” ครั้งที่ 1 วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2562 ณ สวนผักดอย OK หมู่ 1 ต.บ่อหลวง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ โดยมีเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 22 คน เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชจากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่เกษตรกร เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชโดยใช้สารชีวอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมี สามารถนำไปปรับใช้กับพืชที่ปลูกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โรคผักและการป้องกันกำจัด การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูผักโดยวิธีผสมผสาน การจัดการธาตุอาหารสำหรับผักโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ และสาดการใช้สารชีวภัณฑ์ในพืชผัก ครั้งที่ 2 จัดฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ หลักสูตร “เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชโดยใช้สารชีวอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมี (ระยะก่อนการเก็บเกี่ยว)” วันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ณ สวนผักดอย OK หมู่ 1 ต.บ่อหลวง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ โดยมีเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 20 คน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชของเกษตรกรให้สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้า

ภาพที่ 11 กิจกรรมฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

ภาพที่ 12 กิจกรรมฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

2. กิจกรรมจัดทำแปลงต้นแบบ

ดำเนินการใช้เทคโนโลยีในพืชผัก ได้แก่ กะหล่ำปลี และผักกวางตุ้ง โดยเริ่มปลูก ในเดือนมิถุนายน 2562 และเก็บเกี่ยวผลผลิต ผักกวางตุ้งในเดือนสิงหาคม 2562 สำหรับกะหล่ำปลี เก็บเกี่ยวในเดือนกันยายน 2562 โดยมีการใช้สารชีวภัณฑ์ของ กรมวิชาการเกษตร ได้แก่ ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยในการเตรียมดิน และใช้ BT เพื่อป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชเมื่อมีการสำรวจและพบในพื้นที่ปลูก จากการวิเคราะห์สารตกค้างใน กะหล่ำปลี และ กวางตุ้ง พบว่า ในกะหล่ำปลี แปลงของเกษตรกรพบคาร์เบนดาซิม 0.06 มก./กก. ในแปลงต้นแบบพบคาร์เบนดาซิม 0.02 มก./กก. ซึ่งไม่เกินค่ามาตรฐาน MRL ของประเทศไทย สำหรับผักกวางตุ้งในทั้งสองแปลง ไม่พบสารพิษตกค้างในผลผลิต

ภาพที่ 13 แปลงต้นแบบ การใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตกวางตุ้ง

ภาพที่ 14 แปลงต้นแบบ การใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตกะหล่ำปลี

โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์กรมวิชาการเกษตร ปีงบประมาณ 2562

โครงการ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริก

นางสาวกิงกาญจน์ เกียรติอนันต์
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1

1. กิจกรรมแปลงต้นแบบ

ดำเนินการที่ ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ และ ต.แม่แรง อ.ป่าซาง จ.ลำพูน เกษตรกรจำนวน 2 ราย พื้นที่รายละเอียด 1 ไร่ โดยเน้นการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เริ่มเพาะกล้าพริกในช่วงเดือนเมษายน ผสมวัสดุเพาะกล้าเองเพื่อลดต้นทุน และป้องกันกำจัดโรคพืชโดยรดสารละลายเชื้อราไตรโคเดอร์มา ส่วนแปลงปลูกไถตากดิน 7-14 วัน ปรับปรุงบำรุงดินด้วยมูลวัวและโรยปูนขาวเพื่อปรับความเป็นกรดและลดเชื้อสาเหตุของโรคพืช ปลูกพริกช่วงปลายเดือนพฤษภาคมรองกันหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักผสมเชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันโรค การดูแลรักษา ใส่ปุ๋ยเคมีตามผลวิเคราะห์ดินสามารถลดต้นทุนได้ 25-30 เปอร์เซ็นต์ สำรวจการระบาดของศัตรูพืชก่อนพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง ให้น้ำสม่ำเสมอ เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตพริกช่วงกลางเดือนสิงหาคม – ต้นเดือนตุลาคม จำหน่ายราคา 35-50 บาทต่อกิโลกรัม แปลงต้นแบบมีรายได้ 119,868 และ 71,040 บาท/ไร่ ต้นทุน 47,483 และ 18,442 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 72,385 และ 52,598 บาท/ไร่ และสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุนเท่ากับ 3.85 และ 2.52 ส่วนแปลงวิธีเกษตรกรมีรายได้ 101,304 และ 70,115 บาท/ไร่ ต้นทุน 46,596 และ 19,190 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 54,708 และ 50,925 บาท/ไร่ และสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุนเท่ากับ 3.65 และ 2.17 ซึ่งต้นทุนทั้ง 2 กรรมวิธีใกล้เคียงกันเนื่องจากเกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติบางอย่างตามแปลงต้นแบบ

แปลงต้นแบบของนางอรพิน มาตันบุญ

แปลงต้นแบบของนายเจริญ แก้วกันดี

สำรวจการระบาดของโรคแมลง

คัดแยกผลผลิตก่อนจำหน่าย

2. กิจกรรมการอบรม/เสวนา

2.1 อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ครั้งที่ 1 หลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกพริก วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 ณ อาคารอเนกประสงค์บ้านดอนชัย ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 20 คน เนื้อหาที่อบรมได้แก่ การปลูกพริกให้ต้นทุนลดได้อย่างไร โรคพริกและการป้องกันกำจัด การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพริกโดยวิธีผสมผสาน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมี และฝึกปฏิบัติการประเมินโรคและแมลงจากตัวอย่าง สาธิตการผสมวัสดุเพาะและผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

2.2 อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ครั้งที่ 2 หลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริก (เสวนาในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต) วันที่ 30 กรกฎาคม 2562 ณ อาคารอเนกประสงค์บ้านดอนชัย ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 20 คน หัวข้อเสวนาคือ ปัญหาที่สำคัญของการปลูกพริกและแนวทางแก้ไข ปัญหาที่พบในพื้นที่ และเนื้อหาที่อบรมได้แก่ การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (จีเอพี พีช) และศึกษาดูงานแปลงต้นแบบพริกและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เข้าอบรมกับเกษตรกรต้นแบบ บ้านดอนชัย ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่

ภาพที่ ๑๕ กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเชียงใหม่

โครงการส่งเสริมการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งปลอดโรคในพื้นที่ภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2562

1. กิจกรรมการฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการผลิตหัวพันธุ์ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่สำคัญของมันฝรั่ง และเสวนาเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่ง

จัดฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการผลิตหัวพันธุ์ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่สำคัญของมันฝรั่ง เป้าหมายเกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย และเสวนาเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่ง เป้าหมายเกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย ในวันที่ ๒๔ - ๒๕ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ณ หอประชุมอาคารทรงงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร เชียงใหม่ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้เชิญวิทยากรจากศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ และสำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร มาให้ความรู้ในครั้งนี้ ซึ่งพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมครั้งนี้ และได้รับเทคโนโลยีการผลิตหัวพันธุ์ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่สำคัญของมันฝรั่งจากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ตลอดจนยกระดับคุณภาพหัวพันธุ์มันฝรั่ง

ภาพที่ ๑๖ กิจกรรมการฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการผลิตหัวพันธุ์ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่สำคัญของมันฝรั่ง

ภาพที่ ๑๗ กิจกรรมการเสวนาเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่ง

2. กิจกรรมแปลงต้นแบบ

จัดทำแปลงต้นแบบส่งเสริมการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งปลอดโรคในพื้นที่ภาคเหนือ ในพื้นที่อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ไร่ ในแปลงเกษตรกร 2 ราย ได้แก่ นายคำมูล เมืองใจ และนายสรารูธ กั้นธิยะ

ภาพที่ 18 แปลงต้นแบบส่งเสริมการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งปลอดโรคในพื้นที่ภาคเหนือ (นายคำมูล เมืองใจ)

ภาพที่ 19 แปลงต้นแบบส่งเสริมการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งปลอดโรคในพื้นที่ภาคเหนือ (นายสรารูธ กั้นธิยะ)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่

โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในปี 2562 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่ ได้ดำเนินการ 2 โครงการ คือ

1. โครงการ เพิ่มประสิทธิภาพพริก ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมอบรมเกษตรกรและเสวนา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่ได้จัดฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ เมื่อวันที่ 5-6 กุมภาพันธ์ 2562 ณ ศูนย์การจัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านหนองเสี้ยว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยจัดฝึกอบรมในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562 หลักสูตร “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริก” เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 20 คน ให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกพริก เรื่อง พริกและพันธุ์พริก การเลือกซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ดินและการใช้ปุ๋ยในแปลงพริกและวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562 อบรม หลักสูตร “การป้องกันกำจัดศัตรูพริก” เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 20 คน ให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกพริก เรื่องโรคพริกและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพริกและการป้องกันกำจัด การลดการใช้สารเคมีด้วยสารชีวภัณฑ์ และได้มีการเสวนาเกี่ยวกับปัญหาการปลูกพริก ระบบการผลิต และต้นทุนการปลูกในพื้นที่ พบว่า โรคแอนแทรคโนส โรคเหี่ยว โรคยอดเน่า เพลี้ยไฟ แมลงวันผลไม้ และไรขาว เป็นศัตรูพริกที่สำคัญในพื้นที่ ส่วนใหญ่เกษตรกรจะซื้อสารเคมีแบบชุดซึ่งทางร้านจะเป็นผู้จัดให้เกษตรกรนำมาพ่นในแปลง เกษตรกรจะเริ่มฤดูกาลปลูกในช่วงเดือนสิงหาคม สิ้นสุดฤดูกาลเดือนเมษายน จำนวนการใช้ปุ๋ยจะขึ้นอยู่กับสภาพของดินพริก ส่วนใหญ่จะเน้นใส่ปุ๋ยในช่วงครั้งที่ 1-3 หลังจากนั้นจะใส่แบบหว่าน หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุกๆ 2 สัปดาห์ โดยปุ๋ยที่ใช้ได้แก่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ,46-0-0 ,8-24-24 และ 13-13-21 ส่วนต้นทุนการผลิตพริกเฉลี่ย 34,000 – 37,000 บาท/ไร่ โดยค่าแรงเก็บเกี่ยว ค่าปุ๋ย และค่าสารเคมีเป็นต้นทุนที่สูง ซึ่งเกษตรกรต้องการลดต้นทุนโดยเฉพาะค่าปุ๋ยและค่าสารเคมี

ภาพที่ 20 อบรมและเสวนา 5-6 ก.พ.62 ณ ศูนย์การจัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านหนองเสี้ยว อ.สอง จ.แพร่

2. กิจกรรมแปลงต้นแบบ

พื้นที่ปลูกพริก อำเภอหนองม่วงไข่ และอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกพริกที่สำคัญของพื้นที่ และเป็นพื้นที่ปลูกเดิม ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากหลายๆหน่วยงานเกษตรกรใช้ปุ๋ยค่อนข้างหลากหลาย และใช้ในปริมาณมาก โดยการเลือกใช้ปุ๋ย และความถี่ของการให้ปุ๋ย แต่ครั้ง ขึ้นกับสภาพของต้นพริกและเกษตรกร ไม่มีการวิเคราะห์ดินก่อนปลูก พื้นที่ปลูกพริกจะปลูกสลับกับการปลูกข้าวโพด ปัญหาสำคัญคือการระบาดของโรค และแมลงศัตรูพืช ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละปี ต้นทุนการผลิตสูงพื้นที่เพาะปลูกขาดความอุดมสมบูรณ์ เพราะปลูกซ้ำทุกปี ส่วนใหญ่เกษตรกรจะซื้อสารเคมีแบบชุดซึ่งทางร้านจะเป็นผู้จัดให้เกษตรกรนำมาพ่นในแปลง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่ได้นำเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดินไปใช้ในแปลงต้นแบบ และใช้สารชีวภัณฑ์ (BS) เพื่อป้องกันโรคแอนแทรกคโนส ในแปลงต้นแบบของเกษตรกร 3 ราย คือ

1. นางปรานี ปิงผล 52/4 หมู่ 3 ตำบลหนองม่วงไข่ อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ พื้นที่ 0.5 ไร่
2. นายสนั่น วันทอง 101 หมู่ 3 ตำบลหนองม่วงไข่ อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ พื้นที่ 0.5 ไร่
3. นางยวน กันตี 19 หมู่ 4 ตำบลหัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ พื้นที่ 0.5 ไร่

ซึ่งผลผลิตของแปลงต้นแบบเฉลี่ย 3,405 ก.ก. / ไร่ ขนาดผลพริกเฉลี่ย 1.4 X 13.9 ซม. ส่วนแปลงเกษตรกร ผลผลิตเฉลี่ย 4,527 ก.ก. / ไร่ ขนาดผลพริกเฉลี่ย 1.2 X 12.9 ซม.

ภาพที่ 21 ติดตามตรวจเยี่ยมแปลงต้นแบบ อ.หนองม่วงไข่ และอ.สอง จ.แพร่

2. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห้อม ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมอบรมเกษตรกร

1.1 จัดฝึกอบรมรุ่นที่ 1 หลักสูตร “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห้อม” ได้ถ่ายทอดความรู้ ในเรื่อง เทคโนโลยีการผลิตห้อมเพื่อใช้ย้อมผ้า และศึกษาดูงานการผลิตห้อมของเกษตรกรต้นแบบ ณ แปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห้อมของเกษตรกรหมู่ที่ 16 ต.แม่พุง อ.วังชิ้น จ.แพร่ เกษตรกรเข้าร่วมอบรมจำนวน 20 ราย เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562

ภาพที่ 22 หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห้อม ให้แก่เกษตรกร 20 ราย ณ แปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห้อมของเกษตรกรหมู่ที่ 16 ต.แม่พุง อ.วังชิ้น จ.แพร่ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562

1.2 จัดฝึกอบรมรุ่นที่ 2 หลักสูตร “การเก็บเกี่ยวและการแปรรูปเป็นเนื้อห่อม” โดยถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการเก็บเกี่ยวห่อมที่เหมาะสม การแปรรูปเนื้อห่อมให้มีคุณภาพ ฝึกปฏิบัติการย้อมสีธรรมชาติจากห่อม และศึกษาดูงานการผลิตห่อมของเกษตรกรต้นแบบ ณ แปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห่อม หมู่ที่ 5 ต.สวนเขื่อน อ.เมือง จ.แพร่ มีเกษตรกรเข้าร่วม 20 ราย เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562

ภาพที่ 23 อบรมหลักสูตร การเก็บเกี่ยวและการแปรรูปเป็นเนื้อห่อมให้แก่เกษตรกร หมู่ที่ 5 ต.สวนเขื่อน อ.เมือง จ.แพร่ ณ แปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห่อม หมู่ที่ 5 ต.สวนเขื่อน อ.เมือง จ.แพร่ เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562

2.กิจกรรมแปลงศูนย์เรียนรู้

จัดทำแปลงศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตห่อม ภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่ พื้นที่ 0.5 ไร่ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตห่อมแบบครบวงจรตั้งแต่การขยายพันธุ์ห่อม การเตรียมพื้นที่และโรงเรือน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการทำเนื้อห่อม การเตรียมหม้อย้อม จนถึงการย้อมผ้า ให้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ นักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจ มีผู้เข้ามาศึกษาดูงานปี 2562 จำนวน 3,664 ราย

ภาพที่ 24 การศึกษาดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจแปลงศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหอม
ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 – กันยายน 2562

3. กิจกรรมแปลงต้นแบบ

พื้นที่จังหวัดแพร่ เกษตรกรยังขาดความรู้ในการผลิตหอม และยังมีพื้นที่ปลูกน้อย ทำให้ขาดวัตถุดิบในการใช้ย้อมผ้าหม้อหอม ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรแพร่จึงได้จัดทำแปลงต้นแบบ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหอมในพื้นที่ของเกษตรกร โดยมีเกษตรกรต้นแบบจำนวน 17 ราย ๆ ละ 0.5 ไร่ รวม 8.5 ไร่ ในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองแพร่, อำเภอสูงเม่น, อำเภอวังชิ้น, อำเภอร้องกวาง, อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จำนวน 14 รายอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 1 ราย, อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 1 ราย และ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 ราย เกษตรกรต้นแบบได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจนำไปใช้จำนวน 460 ราย

ภาพที่ 25 แปลงต้นแบบ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหอมในพื้นที่ของเกษตรกร ในพื้นที่ จังหวัดแพร่ ปี 2562

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน

โครงการ การจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพในพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น)

1. กิจกรรมแปลงต้นแบบ

เสวนาร่วมกับกลุ่มเกษตรกรแปลงต้นแบบ ทำการเก็บตัวอย่างดินแปลงต้นแบบเพื่อวิเคราะห์และใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จัดทำแปลงต้นแบบไม้ผลตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืชในพื้นที่ ต.บัวใหญ่ อ.น่านน้อย จ.น่าน เกษตรกรจำนวน 10 ราย พื้นที่ 10 ไร่ ได้แก่ กล้าย 2 ราย 2 ไร่, มะขามหวาน 2 ราย 2 ไร่, มะนาว 2 ราย 2 ไร่, มะม่วง 2 ราย 2 ไร่, เงาะ 1 ราย 1 ไร่ และลำไย 1 ราย 1 ไร่

ภาพที่ 26 แปลงต้นแบบไม้ผลการจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพในพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น) อ.น่านน้อย จ.น่าน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพพริก

1. กิจกรรมแปลงศูนย์เรียนรู้

จัดทำแปลงศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริก โดยใช้เทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใช้สารชีวภัณฑ์ (รองกันหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักแห้งผสมเชื้อราไตรโคเดอร์มา) มีการสำรวจการระบาดของโรค และแมลงศัตรูพืช ก่อนตัดสินใจใช้สารเคมี/สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน พื้นที่ 0.25 ไร่ พริกพันธุ์หนุ่มเขียว 51 มีจำนวนเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมศึกษาดูงาน จำนวน 60 ราย

ภาพที่ 27 แปลงศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริก ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน

2. กิจกรรมแปลงต้นแบบ

พริก เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญและเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในท้องที่อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน โดยจะปลูกพริกในพื้นที่นา หลังจากเก็บเกี่ยวข้าววนาปี โดยเฉพาะพื้นที่ตำบลยม จอมพระ ศรีภูมิ ตาลชุม และป่าคา เกษตรกรปลูกพริกในช่วงกลางเดือนพฤศจิกายนของทุกปี พันธุ์ที่ปลูก มีทั้งพันธุ์พื้นเมืองซึ่งเกษตรกรได้คัดเลือกและเก็บเมล็ดพันธุ์เอง และพันธุ์ที่สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินท่าวังผาได้แนะนำให้ปลูก พริกที่ปลูกเป็นพริกผลใหญ่ ปลูกพริกระยะถี่ เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้พื้นที่ปลูกพริกมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง และผลผลิตต่ำ ในปี 2561 ได้คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริก ซึ่งเป็นเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 3 ราย คือ นายอรุณ สุทธิแสน นางเกตุ ต๊ะชา และนายคำสาน สุทธิแสน ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกพริกพื้นเมือง ในพื้นที่ตำบลจอมพระ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ภาพที่ 28 แปลงต้นแบบโครงการเพิ่มประสิทธิภาพพริก ตำบลจอมพระ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลคุณภาพสู่เกษตรกรและการจัดการไม้ผลหลังเก็บเกี่ยว (ลำไย)

1. กิจกรรมแปลงศูนย์เรียนรู้

พื้นที่ดำเนินงาน แปลงลำไย ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง พื้นที่ 10 ไร่ ดำเนินการตัดแต่งกิ่งต้นลำไยแบบทรงพุ่มเตี้ยในลำไย: ตัดแต่งต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว โดยตัดแบบทรงพุ่มเตี้ย ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำของกรม : ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร 46-0-0 + 15-15-15 สัดส่วน 1:1 อัตรา 2 กก./ต้น เพื่อเร่งการแตกใบใหม่และบำรุงต้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์เติมอากาศ : ใส่ปุ๋ยอินทรีย์แบบเติมอากาศ จำนวน 20 กก./ต้น เพื่อบำรุงต้น ตัดแต่งช่อผลให้เหลือไม่เกิน 60 ผลต่อช่อในระยะผลเท่าหัวไม้ขีดไฟ และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 0-0-60 อัตรา 2 กก./ไร่ รอบๆทรงพุ่ม ระยะผลโตเต็มที่ ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต 1 เดือน และให้น้ำระบบมินิสปริงเกอร์วางระบบน้ำ 1 จุดต่อ 1 ต้น มีจำนวนผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงานในแปลงศูนย์เรียนรู้ แบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มเกษตรกร จำนวน 94 ราย กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 2 ราย และกลุ่มที่ 3 กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 16 ราย รวม 112 ราย

ภาพที่ 29 แปลงศูนย์เรียนรู้โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลคุณภาพสู่เกษตรกรและการจัดการไม้ผลหลังเก็บเกี่ยว (ลำไย) ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง

